

Sygn. akt III Ca 325/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Gabriela Sobczyk (spr.)

Sędzia SO Andrzej Dyrda

SR (del.) Roman Troll

Protokolant Monika Piasecka

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2014 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa Z. P.

przeciwko J. J.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 26 czerwca 2013 r., sygn. akt I C 364/09

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 o tyle, że odsetki ustawowe od zasądzonej od pozwanego na rzecz powódki kwoty zasądza od dnia 18 maja 2010 r.;

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

SSR (del.) Roman Troll SSO Gabriela Sobczyk SSO Andrzej Dyrda

Sygn. akt III Ca 325/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19 lutego 2009 roku powódka Z. P. wniosła o zasądzenie od pozwanego J. J. kwoty 6.666 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21 listopada 2008 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że mieszkanie powódki położone w Ł. jest notorycznie zalewane przez najemców mieszkania, którego właścicielem jest pozwany. Powódka wskazała, że koszty naprawienia szkody wynoszą 6.666 zł, a nie jest w stanie ich pokryć bez wystąpienia o odszkodowanie.

W odpowiedzi na pozew pozwany J. J. wniósł o oddalenie powództwa. Pozwany wskazał, że w 2007 lub 2008 roku wykonał remont łazienki, a zatem zalania nie były spowodowane jego działaniem. Pozwany wskazał, że jego mieszkania

również było zalewane, o czym była informowana wspólnota mieszkaniowa. Nadto pozwany wniósł o przyznanie swojego ubezpieczyciela (...) Spółki Akcyjnej w W..

Ubezpieczyciel zawiadomiony o toczącym się postępowaniu nie zajął stanowiska w sprawie.

Wyrokiem z dnia 25 czerwca 2013r. Sąd Rejonowy w Zabrzu zasądził od pozwanego J. J. na rzecz powódki Z. P. kwotę 5724zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21 listopada 2008r., oddalił powództwo w pozostałej części o zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1476 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, nadto nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu państwa- Sądu Rejonowego w Zabrzu kwotę 2606,51 zł tytułem wydatków wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwany J. J. jest właścicielem mieszkania położonego w Ł. przy ul. (...). W tym samym budynku mieszka powódka Z. P.. Mieszkanie pozwanego znajduje się na wyższej kondygnacji niż mieszkanie powódki.

Lokale powódki i pozwanego stykają się łazienkami. Mieszkanie powódki jest systematycznie zalewane. Przyczyną zalania mieszkania powódki w 2008 roku był wyciek z lokalu pozwanego z nieszczelnej instalacji odpływowej ułożonej pod wanną i kabiną natryskową. Zalaniu w mieszkaniu powódki uległy łazienka, pokój, toaleta, przedpokój i kuchnia. Łączny koszt naprawy poniesionych szkód wyniósł 5.724 zł.

W tym stanie faktycznym Sąd Rejonowy wskazał, że w sprawie istota sporu sprowadzała się do ustalenia, czy pozwany ponosi odpowiedzialność za zalanie mieszkania powódki, które bezspornie nastąpiły oraz jaka jest wysokość szkody poniesionej przez powódkę.

W pierwszej kolejności wskazał, że zgodnie z ugruntowaną już linią orzecniczą do oceny odpowiedzialności za szkodę polegającą na zalaniu lokalu położonego niżej z lokalu znajdującego się na wyższej kondygnacji nie ma zastosowania przepis art. 433 kc, przewidujący odpowiedzialność zajmującego lokal na zasadzie ryzyka (por. uchwałę składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z 19 lutego 2013 roku, III CZP 63/12 Biuletyn SN 2013/2/9). Tym samym odpowiedzialność odszkodowawczą za zalanie lokalu położonego na niższej kondygnacji ocenić należy na zasadach ogólnych tj. w oparciu o przepis art. 415 kc. Zgodnie z jego treścią, kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Jednocześnie ogólna zasada regulująca rozkład ciężaru dowodu w postępowaniu cywilnym obowiązkiem wykazania przesłanek odpowiedzialności deliktowej obciążała powódkę.

Sąd Rejonowy uznał, że powódka w dostateczny sposób wykazała, że pozwany ponosi odpowiedzialność za zalanie jej mieszkania. W tym zakresie powódka zaproponowała dowód z opinii biegłego, która to opinia była kategoryczna i jednoznaczna w swych wnioskach. Przede wszystkim jednak podkreślił, że opinia biegłego S. P. nie została

Sygn. akt III Ca 325/14

przez żadną ze stron zakwestionowana. O ile w przypadku powódki jest to logiczną konsekwencją jej treści, o tyle pozwany jeżeli treść opinii kwestionował winien w odpowiednim czasie zgłosić co do niej zarzuty.

Odpis opinii biegłego doręczono pozwanemu w dniu 19 marca 2013 roku zobowiązując go do zgłoszenia zarzutów w terminie tygodniowym pod rygorem pominięcia. Pozwany żadnych zarzutów co do ustaleń biegłego ani też jego wniosków nie zgłosił. W konsekwencji Sąd Rejonowy uznał, że nie może być uznane za skuteczne podnoszenia zarzutów co do treści opinii na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku.

Bierność pozwanego w toku procesu, mimo możliwości w nim działania, w szczególności brak kontaktu z biegłym i brak uczestnictwa w oględzinach, nie obliguje Sądu do działania z urzędu. Jak już wskazano, opinia biegłego była jasna i kategoryczna w swych wnioskach. Jeżeli pozwany nie zgadzał się z ustaleniami biegłego co do przyczyn zalania mieszkania powódki winien to podnieść we właściwym czasie. Oczywistym jest, że najlepszą i najpełniejszą wiedzę na temat stanu technicznego swojego mieszkania i instalacji się w nim znajdujących posiada sam pozwany. Brak aprobaty dla wniosków biegłego wymagał zatem od pozwanego zgłoszenia zarzutów.

W konsekwencji, wobec braku dowodów przeciwnych, Sąd Rejonowy uznał powództwo za zasługujące na uwzględnienie co do zasady.

Odnosząc się do kwestii wysokości szkody poniesionej przez powódkę Sąd Rejonowy w tym zakresie oparł swoje rozstrzygnięcie o niekwestionowaną również przez powódkę opinię biegłego. Biegły ustalił wartość poniesionych przez powódkę kosztów remontu na kwotę 5.724 zł i co do tej kwoty Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo, oddalając je w pozostałej części.

Jako podstawę prawną wyroku Sąd Rejonowy wskazał art. 415 kc. O odsetkach orzekł na podstawie art. 484 § 1 kc, uznając datę ich wymagalności za przyznaną.

O kosztach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc, wskazał, że pozwany przegrał proces w przeważającej części, winien więc zwrócić powódce jego koszty, na które składają się koszty zastępstwa procesowego powiększone o VAT. Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw do stosunkowego rozdzielenia kosztów.

Rozstrzygnięcie o kosztach sądowych w zakresie wydatków wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa Sąd Rejonowy oparł na art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. ‘

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany, domagając się jego zmiany i oddalenia powództwa. Zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego a to art. 233§1kpc które miało wpływ na rozstrzygnięcie w wyniku czego Sąd dokonał błędnych ustaleń faktycznych poprzez dowolne przyjęcie, że przyczyną zalania mieszkania powódki w 2008r. był wyciek z lokalu pozwanego z nieszczelną instalacją odpływową ułożonej pod wanną i kabiną prysznicową na podstawie zeznania świadka J. P. i opinii powołanego w sprawie biegłego mimo tego, że nikt, w tym powołany biegły nie przyszedł do mieszkania pozwanego aby zapoznać się, co jest rzeczywistą przyczyną zalania. Zarzucił nadto naruszenie art. 415 kc poprzez dowolne przyjęcie, że pozwany ponosi winę za szkodę powstałą po stronie powódki, podczas gdy dokonane w sprawie ustalenia faktyczne w żaden sposób nie wykazują winy pozwanego.

W uzasadnieniu pozwany podniósł, że instalacja kanalizacyjna w mieszkaniu pozwanego jest niewidoczna i trudna do naprawy, a on sam zaprzeczył, by to ta kanalizacja była przyczyną zalania. B. jest nieużywany, co potwierdziły zeznania świadka G. J.. Podniósł, że także jego mieszkanie jest zalewane, jak i mieszkania innych lokatorów.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego na jej rzecz.

Sygn. akt III Ca 325/14

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie odniosła skutku.

Zarzuty pozwanego co do nieprawidłowej oceny materiału dowodowego dokonanej przez Sąd Rejonowy nie zasługują w ocenie Sądu Okręgowego na uwzględnienie. Sąd Rejonowy ustalił stan faktyczny w sprawie, dokonując swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, stosownie do art. 233§1kpc i granic tej swobodnej oceny nie przekroczył.

Nadmienić należy, że w szczególności nie wzbudziła wątpliwości Sądu Okręgowego jego ocena jako wiarygodnej opinii biegłego z zakresu instalacji sanitarnych, który swą opinię oparł na materiale zgromadzonym w sprawie oraz oględzinach lokalu powódki, a przede wszystkim na posiadanej fachowej wiedzy i doświadczeniu. Zasadnie Sąd Rejonowy podniósł, że pozwany w określonym terminie nie odniósł się do doręczonej mu opinii biegłego, nie zgłosił do niej żadnych zastrzeżeń. Przy tym mimo wezwania przez biegłego nie stawiał się na termin oględzin, nie okazał biegłemu swego lokalu. Okoliczność nieprzeprowadzenia przez biegłego oględzin lokalu pozwanego wynika niewątpliwie z winy pozwanego, skoro mimo wezwania nie stawiał się on na termin ustalony przez biegłego. Sam

pozwany nie wywodził i nie wykazał, aby jego niestawiennictwo było niezawinione. Tym samym nie może on powoływać się na nieprzeprowadzenie oględzin jego mieszkania jako przyczynę nieprawidłowości opinii biegłego.

Zasadniczo ciężar dowodu w niniejszej sprawie spoczywał na powódce, która dochodziła w niej swoich roszczeń. Powódka na ich poparcie zaoferowała dowód z zeznań świadków oraz opinię biegłego. Pozwany, o ile nie zgadzał się z opinią biegłego, winien był zaoferować wnioski dowodowe na poparcie swego stanowiska. W tym momencie procesu to na nim spoczywał ciężar zanegowania faktów, dowiedzionych przez powódkę czy dowiedzenie, że przywołane przez nią dowody są niewiarygodne.

Pozwany nie zakwestionował w terminie złożonej opinii ani nie złożył żadnych wniosków dowodowych. Nadmienić należy, że kwestionując ustalenia Sądu w apelacji odwołał się do swoich twierdzeń (niepopartych dowodami) oraz zeznań świadka G. J., mimo, że świadek taki nie był w sprawie przesłuchany, ani nie składano wniosku o jej przesłuchanie.

W tych okolicznościach uznać należało, że ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy są prawidłowe. Z tej przyczyny Sąd Rejonowy je podziela i czyni własnymi.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art.415 kc, podnieść należy, że zasadnie Sąd Rejonowy przepis ten wskazał jako podstawę swego orzekania.

W ocenie Sądu Okręgowy poczynione w sprawie ustalenia faktyczne pozwalają przypisać pozwanemu odpowiedzialność za zalanie mieszkania powódki. Pozwany jako właściciel mieszkania powinien utrzymywać je w należyтым stanie, tak aby jego stan nie spowodował szkody osobom trzecim. To właściciel ma bowiem prawo korzystania z przedmiotu swej własności, ale w granicach prawa i zgodnie z zasadami współzycia społecznego (art. 140 kc). Ponadto właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa powstrzymać się od działań, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych(art.144kc). Wadliwość instalacji kanalizacyjnej w mieszkaniu pozwanego skutkowałą zakłóceniem korzystania z nieruchomości sąsiednich, a to lokalu powódki w stopniu przekraczającym przeciętną miarę, skoro w jej mieszkaniu doszło do zalania. Tym samym pozwany przekraczając normę art.144 kc spowodował szkodę w mieniu powódki, za jaką odpowiada na zasadzie art.415 kc. Odnosząc powyższe ustalenie dodatkowo jeszcze do okoliczności, że pozwany w tamtym czasie lokal wynajmował swoim

Sygn. akt III Ca 325/14

znajomym, zwrócić należy uwagę, że obowiązek napraw i wymiany wewnętrznej instalacji kanalizacyjnej zgodnie z art. 6a ust.3 pkt 3a ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie kodeksu cywilnego (tekst jedn. Dz. U. z 2014 nr 150) spoczywa na wynajmującym. Zatem obciążał on pozwanego.

Apelacja jako dotycząca całego orzeczenia odniosła jedynie skutek w niewielkim zakresie w związku z naruszeniem prawa materialnego, które Sąd winien brać pod uwagę z urzędu. Otóż niezasadnie Sąd Rejonowy uznał za przyznaną datę od jakiej powódka wniosła o zasądzenie odsetek ustawowych. Takie przyznanie nie wynika w sposób jednoznaczny z oświadczeń pozwanego, a jego stanowisko w toku postępowania, kiedy wnosił on o oddalenie powództwa nie pozwala bez wątpliwości uznać, że skoro nie wypowiedział się co do daty żądania odsetek, to okoliczności te przyznał (art.229 i 230 kpc). Zatem odnosząc się do żądania odsetkowego, stosownie do treści art. 481§1kc (a nie 484§1kc, jak omyłkowo wskazał Sąd Rejonowy), Sąd Okręgowy zauważył, że powódka nie dołączyła do akt dowodu doręczenia pozwanemu przedprocesowego wezwania do uiszczenia odszkodowania. W tych okolicznościach uznać należało, że pozwany o jej roszczeniu dowiedział się z doręczonego mu odpisu pozwu. Ten moment należy zatem uznać za moment wezwania pozwanego do zaspokojenia roszczenia powódki. Dlatego też Sąd Okręgowy zmienił we wskazanym zakresie zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego, zasądzając odsetki od dnia następnego od doręczenia pozwanemu odpisu pozwu(k.56), tj od dnia 18 maja 2010r. Nadmienić przy tym należało, odnośnie rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego o kosztach procesu, że jako jego podstawę prawną należało wskazać art.

100 zd. 2 kpc w zw. z art. 99 kpc i w zw. z art.98§1 i 3 kpc, a nie sam art. 98§1 i 3 kpc. Roszczenie powódki uwzględnione zostało bowiem w części.

W tych okolicznościach zaskarżony wyrok zmieniono w części na podstawie art. 386§1kpc, zaś w przeważającej części jako bezzasadna apelacja pozwanego podlegała oddaleniu na podstawie art. 385kpc.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. art. 100 zd. 2 kpc w zw. z art. 99 kpc i w zw. z art.98§1 i 3 kpc w zw. z art. 391§1kpc, zasądzając od pozwanego na rzecz powódki koszty udziału w postępowaniu odwoławczym jej pełnomocnika z urzędu. Wysokość jego wynagrodzenia ustalono na podstawie §12 ust.1 pkt 1 w zw. z §6 pkt4 przy uwzględnieniu treści §2 ust.3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu(tekst jedn. Dz. U. z 2010 poz. 490).

SSR(del.) Roman Troll SSO Gabriela Sobczyk SSO Andrzej Dyrda